

גידולי מים

1993/94

אבי קורן - רכז גידולי מים - מו"פ נגב - ערבה

דגי מאכל

באזור הערבה שלוש חוות לגידול סופר אינטנסיבי של אמנונים ודגי מאכל אחרים. החוות פועלות כמערכת סגורה ו/או בשילוב השקיה בשדות. בעין-יהב, מופעלת חווה מזה ארבע שנים ע"י חקלאי. שיפור החווה נעשה בהשקעה פרטית. ייצור אמנונים שנתי כ-50 טון. בקיבוץ יהל, חווה בת שנה המבוססת כולה על מבני בועה ופילטר ביולוגי. רמת הייצור כ-60 טון בשנה. חווה חדשה הוקמה בכיכר סדום ומבוססת על ניצול מעין מים מליחים. החווה תייצר כ-40 טון דגים בשנה, בשלב הראשון. בתכנית האב האזורית חמש חוות נוספות ברמת ייצור של כ-250 טון כל שנה. הכוונה להקים חוות אלה במשך שלוש השנים הבאות ולשלבן במערך ההשקיה המקומי בכל אחד מהמושבים בערבה התיכונה. בערבה הדרומית מתוכננת הרחבת הפעילות בחוות יהל ותוספת משק אחד לפחות עם פוטנציאל ייצור של כ-250 טון בשנה. מייצור של כ-100 טון ב-1995 מתוכננת הרחבת ייצור הדרגתית שתגיע לכ-1,000 טון בשנת 2000 וזאת מאזור הערבה בלבד.

דגי נוי

תוך זמן קצר (כשנה) הגענו למצב שבו המו"פ מסוגל לתת תכניות בנייה ועבודה להקמת משקים יצרניים של דגי נוי טרופיים לייצוא. שלושה משקים ראשונים הוקמו בערבה (עין-חצבה, פארן, נווה חרף) הייצוא מעין-חצבה מהווה היום כ-30% מכלל ייצוא דגי נוי טרופיים מישראל.

בשנת 1994 יוצאו כ-200,000 דגי נוי ובשנת 1995 צפוי ייצור כללי של

כ-2 מליון דגיגים צבעוניים.

נמצאים בבנייה משקים נוספים בעין-יהב ובפארן. מתוכננות חוות נוספות בקיבוץ סמר ובמושב הצבה. נדרש מאמץ רב בליווי, הדרכה והקמת פרויקטים. פעולות נוספות בפיתוח גנטי של קווים ייחודיים לנו ובהבאת קווי דגי נוי באיכות מיוחדת, ייעשו בשנים הקרובות.

מיחשוב ובקרה

אחד הנושאים החשובים בגידולי מים, הוא שליטה ובקרה מוחלטים על התהליכים המתבצעים בחווה. התראות על תקלות מכניות או כימיות בקו הייצור, הן הכרחיות ובלעדיהן נוצר אובדן דגים והכנסה. בשיתוף מוסדות מחקר (הפקולטה לחקלאות), נעשה פיתוח מערכות מיחשוב ובקרה לניהול משקי הדגים ודגי הנוי, משלב הייצור ועד לשלב השוק, כולל מיחשוב מערכי שוק איזוריים. שיפור מערכות הבקרה נעשה בשיתוף עם החברות העוסקות בכך.

מחקרים

נעשים מחקרים שונים בשיתוף מכון וולקני, המכון הלאומי לחקלאות מים וחברת ערד"ג. המחקרים עוסקים בסלקציה לאמנונים אדומים, הכנסת דגים חדשים, כמו הברמונדי (באס אוסטרלי) או הצ'ירקס (לובסטר), גם הוא מאוסטרליה. מחקר חשוב נוסף נעשה בשילוב פילטר הידרופוניקה לטיהור מי הדגים, נמצא כרגע בשלב בניה של מתקן חצי מסחרי. עבודות מחקר בגנטיקה ובייצור דגי נוי, מתבצעות עתה ומתוכננות ל-1995 והלאה. גיבו מדעי מו"פי לענף צעיר ומתפתח, מציב אותנו בשורה ראשונה בנושא האקווקולטורה בעולם המערבי.